

29.6.2026

VN/36516/2025

Lausunto esityksestä metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee metsityksen määräaikaisen tukijärjestelmän uudelleen käyttöönottoa. Elinvoimakeskus on tutustunut esitysluonnokseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen lausunto

Esityksen tavoitteet metsäpinta-alan lisäämisestä ja hiilinielujen vahvistamisesta ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Lakiluonnoksen pääsisältö tukee myös maaseutualueiden elinvoimaa elinkeinollisesta näkökulmasta. Metsitystuki parantaa yksityisten maanomistajien mahdollisuuksia ottaa taloudellisen toiminnan piiriin alueita, jotka ovat tällä hetkellä kokonaan tuotannon ulkopuolella, ja lisää siten metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä ja kannattavuutta.

Vuosina 2021–2023 toteutetussa tukijärjestelmässä metsitettiin noin 6 600 hehtaaria, ja kysyntää tuelle voidaan arvioida edelleen olevan. Ilman julkista tukea vain harvat yksityiset maanomistajat metsittäisivät joutoalueita, vaikka osa niistä metsittyikin pitkällä aikavälillä luontaisesti.

Samalla on kuitenkin todettava, että esityksellä on merkittäviä ympäristövaikutuksia erityisesti turvemaiden osalta, joita tulee tarkastella huolellisesti.

Metsitystuen ympäristövaikutukset

Metsitystuen kohdentaminen turvemaapohjaisiin kohteisiin lisää käytännössä ojitustarvetta, koska metsitys edellyttää usein kuivatuksen parantamista. Tämä lisää ravinteiden ja humusaineiden huuhtoutumisen riskiä vesistöihin. Tältä osin tukijärjestelmä on ristiriidassa vesienhoidon tavoitteiden kanssa. Turvemaiden ojituksen lisääminen voi lisätä vesistökuormitusta ja heikentää vesistöjen tilaa.

Metsitystuella lisätään puuston hiilensidontaa, kokonaisvaikutusten arviointi jää esityksessä puutteelliseksi. Turvemaiden ojitus ja maaperän käsittely voivat lisätä liuenneen orgaanisen hiilen kulkeutumista vesistöihin, jolloin osa hiilestä varastoituu pohjasedimentteihin ja osa vapautuu kasvihuonekaasuina ilmakehään. Samalla vesistöjen tummumiskehitys jatkuu.

Kuten lakiesityksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, turvepohjaiset alueet sopisivat useimmiten ennallistamiseen siten, että vedenpintaa alueella nostetaan pysyvästi. EU:n ennallistamisasetus tulee edellyttämään maatalouskäytössä olevien turvepeltojen vettämistä, jota voidaan kompensoida vettämillä turvetuotannosta vapautuneita alueita.

29.6.2026

Esitetty metsitystuki onkin ristiriidassa ennallistamisasetuksen tavoitteiden kanssa ja voi osin vaikeuttaa turvemaiden vettämistä. Tuki mahdollistaa yksittäisten palstojen metsittämisen ilman laajempaa vaikutusten arviointia. Yksittäisen alueen metsittäminen vaikuttaa metsitysaluetta laajemmin vesitalousjärjestelyihin, sillä metsitetyn alueen riittävästä kuivatuksesta on huolehdittava.

Turvetuotannosta poistuneiden alueiden osalta tulisi siirtyä kokonaisvaltaiseen tarkasteluun, jossa huomioidaan muun muassa ennallistamispotentiaali, vesistövaikutukset sekä valuma-alue. Metsitystä tulisi ohjata erityisesti sellaisille kohteille, jotka soveltuvat siihen parhaiten, kuten turvetuotantoalueiden vanhoille aumanpohjille, ohutturpeisille kohteille sekä alueille, joilla vettämispotentiaali on vähäinen.

On myös huomioitava, että äärimmäisen uhanalaisen peltosirkun pesinnöistä 10–15 prosenttia tapahtuu tuotannosta poistuneilla turvetuotantoalueilla. Peltosirkku tarvitsee elinympäristökseen laajoja avoimia alueita, joissa on sopivasti metsäsaarekkeita ja pensaikkoa. Metsittämisellä voidaan heikentää peltosirkun reviirejä.

Yhteenveto

Esitys sisältää myönteisiä elementtejä maaseudun elinvoiman, metsätalouden kannattavuuden ja hiilensidonnän lisäämisen näkökulmista. Samanaikaisesti siihen liittyy riskejä muun muassa vesistövaikutusten ja ennallistamistavoitteiden osalta.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt projektipäällikkö Ari Koski ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Rinkineva-Kantola.

Tämä asiakirja KEHA/8655/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8655/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Koski Ari 30.06.2026 07:48

Ratkaisija Rinkineva-Kantola Leena 30.06.2026 07:54